

Mi is az az ökoiskola?

A Hálózat az ENSI (Iskolai Környezeti Nevelési Kezdeményezések) elnevezésű nemzetközi környezeti nevelési hálózat ökoiskola programjának magyarországi megvalósulásaként működik 2000. márciusa óta az Oktatáskutató és Fejlesztő Intézet Tartalomfejlesztési és Módszertani Központjának, 2017-től az Eszterházy Károly Egyetem Oktatáskutató és Fejlesztő Intézet Iskola- és Módszertanfejlesztő Központjának koordinálásával, az Emberi Erőforrások Minisztériuma, és a Földművelésügyi Minisztérium szakmai, illetve anyagi támogatásával.

Mit jelent az, hogy ökoiskola?

Az "öko" szócska előtagként egyre több helyen szerepel. Van már ökopiac, ökoturizmus, ökogazdálkodás. Ezekben a szóösszetételekben az "öko" szócska mindig arra utal, hogy a tevékenységet olyan módon végzik, hogy közben a lehető legnagyobb mértékig megpróbálják tiszteletben tartani az élővilág érdekeit, megpróbálnak minél kisebb károsodást okozni az ökoszisztémának. Az ökoiskolák tehát olyan iskolák, melyek a fent leírt elvek alapján igyekeznek működni. Az ökológusok sokszor tiltakoznak az "öko" szócska ilyen használata ellen, mondván, hogy az ökológia egy szaktudomány és ne használják mindenféle egyéb célra ennek a tudományágnak a nevét. Egyet lehet érteni az ökológusok érveivel, de mivel a magyarországi hálózat része egy nemzetközi hálózatnak, mely már az ökoiskola nevet használja, így nem lenne szerencsés új nevet kitalálni. Az öko szócska további előnye az is, hogy éppen úgy utalhat az ökonómia tudományára, melyen manapság közgazdaságtant értünk, de eredeti jelentésében a minket körülvevő világra, házunk környékére utal. Az ökoiskolák filozófiája szerint az ökológiai és ökonómiai érdekek összeegyeztethetők. Az ökoiskola: az ökológia és az ökonómia harmóniája.

Mitől ökoiskola egy iskola?

Az emberiség jelenlegi legnagyobb kihívása a környezeti válság. A környezettudatosabb életvitel kialakítása a válsággal való megküzdés egyik fő eszköze. Ehhez a célkitűzéshez járulnak hozzá az ökoiskolák iskolafejlesztő munkájuk során azzal, hogy a jövő generációk nevelése során a környezettudatosan cselekvő állampolgár eszményképét tartják szem előtt. Egy ökoiskola abban különbözik egy átlagos iskolától, hogy nem csak a tanításban érvényesülnek a környezeti nevelés, a fenntarthatóság pedagógiájának elvei, hanem az iskolai élet minden területén; az iskola működtetése terén éppúgy, mint a gyerekek étkeztetése vagy a táborok szervezése során.

Az iskolai munkához több szálon kapcsolódik a helyi közösség. A helyi környezeti értékek és gondok részét képezik az iskola pedagógiai munkájának, a helyi pedagógiai programba beágyazottan.

Mitől innovatívak az ökoiskolák?

Az ökoiskolák innovativitása három szinten mutatkozik meg:

1. Pedagógiai szinten
2. A társas kapcsolatok szintjén
3. Technikai, gazdasági szinten

Pedagógiai szinten az ökoiskolák:

- a komplex, valós élethez közel álló szituációkat előnybe részesítik az előre megtervezett, irányított, tanulási formákkal szemben,
- az egyes tantárgyak felől a tantárgyközi kérdéskörök felé fordulnak,
- a passzív szabály és tudáselsajátítás helyett az aktív, a helyi környezetet felhasználó, a helyi környezetért való cselekvés közben történő tudásszerzésre helyezik a hangsúlyt,
- a kizárólag felülről lefele irányuló (tanártól diákig áramló) kommunikáció helyett figyelembe veszik a gyerekek iskolával, tanítással kapcsolatos nézeteit is.

A társas kapcsolatok szintjén az ökoiskolák törekednek arra,

- hogy az iskolába ne magányos tanárok tanítsanak magányos gyerekeket, hanem az egész iskolára jellemző legyen a csapatmunka,
- hogy a társas élet szabályai ne előre meghatározottak legyenek, hanem a diákok felelős részvételével, tárgyalások során kialakítottak,
- hogy az iskola külső kapcsolatai a kölcsönösség elve alapján alakuljanak, az iskola ne csak befogadója, hanem aktív alakítója, kezdeményezője is legyen ilyen jellegű kapcsolatoknak.

A technikai/gazdasági szinten az ökoiskolák igyekeznek:

- takarékosan bánni az energiaforrásokkal,
- csökkenteni a hulladékok mennyiségét,
- az iskola külső belső környezetét esztétikusan alakítani,
- megteremteni az egészséges étkeztetés feltételeit.

A hazai Ökoiskola Hálózat legfontosabb tevékenységei

Jelenleg a magyarországi Ökoiskola programnak három részterülete van. Ezek a címpályázattal kapcsolatos feladatok, valamint a hálózati és a tartalmi fejlesztéssel kapcsolatos projektek.

A Hálózat szakmai támogatást nyújt az ökoiskolák számára hasznos pedagógiai segédanyagok, tanulmányok, könyvek, oktatócsomagok ajánlásával, és folyamatosan tájékoztatja tagjait az újonnan megjelent segédletekről az Ökoiskola Hírlevelében és/vagy a honlapon.